

RPW/47360/2016 P
Data: 2016-08-08

**MINISTER
INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA**

Warszawa, dnia 4 sierpnia 2016 r.

DB.1.050.185.2016.KG/MW.1

Nr 98253

Nk: 15955/16

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2016 -08- 08

ZAL. NR

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Stanowem Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 1 lipca 2016 r., znak: III.7050.2.2016.JJ, w sprawie rozważenia możliwości wprowadzenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy obsłudze żurawi, przedstawiam poniższe stanowisko.

Na wstępie należy wskazać, iż uchylone rozporządzenie Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 20 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi (Dz. U. z 1954 r. Nr 15, poz. 58) odnosiło się do żurawi wykorzystywanych przy wszelkiego rodzaju pracach oraz zawierało szczegółowe wymagania w zakresie bezpiecznej obsługi żurawia. Wymagania te dotyczyły m. in.:

- konserwacji urządzenia,
- prowadzenia książki kontroli,
- sposobu porozumiewania się między dźwigowym a ciężarowym,
- urządzeń kabin,
- zakazu pracy lub obowiązku zmniejszenia obciążenia w zależności od siły wiatru,
- sprawdzenia stanu technicznego i przygotowania urządzenia przed rozpoczęciem pracy, jak również koniecznych czynności do podjęcia po zakończeniu pracy.

Należy przy tym podkreślić, że żurawie należą do urządzeń technicznych, które podlegają dozorowi technicznemu i powinny być obsługiwane przez wykwalifikowane osoby. Regulacje w tym zakresie zawierają: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. poz. 1468) (§ 1 pkt 6 lit. c) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849, z późn. zm.). Zatem to minister właściwy do spraw gospodarki określa jakie wymagania powinna spełniać osoba obsługująca żuraw, ponadto temu ministrowi podlega Urząd Dozoru Technicznego, który działa w obszarze bezpieczeństwa urządzeń technicznych – w zakresie ich projektowania, wytwarzania, naprawy i modernizacji, obrotu oraz eksploatacji. Biorąc pod uwagę powyższe to Minister Rozwoju, kierujący działem administracji rządowej gospodarka, posiada odpowiednią wiedzę i kompetencje do wydania rozporządzenia w sprawie bhp przy obsłudze żurawi, szczególnie mając na uwadze, że zarówno uchylone rozporządzenie, jak i rozporządzenie uchylające, zostały wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Należy ponadto zauważyć, że do żurawi zalicza się np. żurawie wykorzystywane do rozładunku i przeładunku kontenerów przemysłowych, do przeładunku drewna w leśnictwie, żurawie pływające, żurawie portowe czy stoczniowe służące do załadunku i rozładunku statków oraz przy montażu i remoncie obiektów pływających, a także przy wykonywaniu robót budowlanych. Zatem ww. uchylone rozporządzenie regulowało kwestie bezpiecznego użytkowania urządzenia technicznego, jakim jest żuraw, bez względu na rodzaj świadczonej pracy (czy na terenie budowy, czy w zakładzie stoczniowym, czy w leśnictwie).

W przeciwieństwie do ww. uchylonego rozporządzenia, wydane przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa rozporządzenie Ministra

Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401) reguluje ogólne kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy na terenie budowy, także przy wykonywaniu robót z zastosowaniem żurawi. W tym rozporządzeniu określono m. in. następujące wymagania w zakresie robót wykonywanych przy pomocy żurawi:

- odpowiednia temperatura kabiny w okresie letnim oraz zimowym,
- sposób bezpiecznego wykonywania robót na terenie budowy w obrębie skrajni i torowiska żurawia,
- odległość od napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- dostępność instrukcji bezpiecznej obsługi i konserwacji, z którymi zapoznaje się osoby upoważnione do pracy na tych stanowiskach,
- obciążenie robocze w zakresie zawiesi,
- posiadanie tablic znamionowych z oznaczeniem dopuszczalnego udźwigu.

Należy jednak zauważyć, że wymagania te związane są z zapewnieniem bezpieczeństwa na terenie budowy ze względu na zastosowanie żurawi podczas wykonywania robót budowlanych, natomiast, jak już wyżej wskazano, urządzenia te stosuje się także przy prowadzeniu innego rodzaju prac. Niemniej jednak, w naszej ocenie, potencjalna nowelizacja tego rozporządzenia nie wypełni postulatów Związku Zawodowego „Budowlani”, gdyż postulat ten dotyczy przywrócenia uchylonego rozporządzenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi, a zatem rozporządzenia, które regulowało kwestie odpowiedniego użytkowania i konserwacji żurawi wykorzystywanych do wszelkiego rodzaju prac. Należy bowiem zauważyć, że nie ma możliwości wprowadzenia do rozporządzenia Ministra Infrastruktury wymagań stricte technicznych dla urządzenia technicznego, tj. wymagań w zakresie konserwacji, napraw, przeglądów, obsługi, gdyż tego typu kwestie powinny być regulowane w odrębnej akcie prawnym.

Niemniej jednak, jeśli w Ministerstwie Rozwoju zapadnie decyzja o przywróceniu uchylonego rozporządzenia oraz w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, deklarujemy chęć uzupełnienia ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury (w oparciu o nowe rozporządzenie dot. bhp przy obsłudze żurawi oraz we współpracy z Ministrem Rozwoju w zakresie jego kompetencji) o niezbędne kwestie w zakresie bezpieczeństwa na terenie budowy przy wykonywaniu robót z zastosowaniem żurawi. Jednakże nie mamy odpowiednich kompetencji do wydania oddzielnego rozporządzenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze żurawi, gdyż, jak już wyżej wskazano, są to urządzenia techniczne, wykorzystywane do wszelkiego rodzaju prac. Zatem zalecane jest wydanie odpowiednich przepisów w zakresie bhp przy obsłudze żurawi, bez względu na rodzaj prac wykonywanych za ich pomocą. Należy przy tym podkreślić, że prace dotyczące eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych pozostają poza właściwością Ministra Infrastruktury i Budownictwa, a kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie, który dotyczy MIB, tj. robót budowlanych, zostały już uregulowane ww. rozporządzeniem Ministra Infrastruktury.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy wskazać, iż ewentualne prace związane z wprowadzeniem przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy obsłudze żurawi powinny zostać podjęte przez Ministra Rozwoju, który aktualnie kieruje działem gospodarka.

Podzwawim
Z upoważnienia
MINISTRA
INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA
Szmit
Jerzy Szmit
Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa

Departament Budownictwa

ul. Politechniki 4/6

00-244 Warszawa

DB.1.050.485.0016.KG-IMW-1

Nm 98253

NK: 115955/16

Polecany

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -08- 08
Zał.	NR

Pan

Adam Bodner

Rzecznik Praw Obywatelskich

Aleje Solidarności 77

00-090 Warszawa